

ترک تباران؛ نظام اداری و اوضاع اجتماعی

ساسانیان و زمین‌های ورود به اسلام

- جنبش مزدک در زمان پادشاهی قُباد بود.
- مزدک به برابری مردم در بهره‌مندی از منافع اقتصادی و اجتماعی بود.
- با وجود اینکه مزدک پیروان خود را از ستیز با طبقات بالا منع کرده بود اما اموال بسیاری از بزرگان غارت شد.

قُباد با قصد:

1. کاهش قدرت اشراف، نُجبا و موبدان
  2. کوتاه‌کردن دست اشراف، نُجبا و موبدان از امور کشور به حمایت مزدک پرداخت.
- قُباد زندانی شد و پس از بازگشت با مزدک مخالفت کرد.
  - مزدک به قتل رسید.
  - خسرو انوشیروان (از پادشاهان معروف ساسانی):
  - برای سامان بخشیدن به اوضاع کشور اصلاحاتی در زمین‌های اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد.

تاریخ ۲

در زمان هرمز چهارم، اختلاف در دربار ساسانیان اوج گرفت و بهرام چوبین، با پشتیبانی بزرگان علیه پادشاه سر به شورش برداشت و پادشاه را برکنار کرد.

- خسرو پرویز، پسر هرمز، به بیزانس (امپراتوری روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به تاج و تخت رسید.

- ادامهٔ اختلاف میان ایران و روم

- ارمنستان منطقهٔ اختلاف بود.

- دستیابی به مسیرهای تجاری که به هند و چین می‌رسید، منطقهٔ دیگر مورد اختلاف بود.

- در جنگ‌های ایران و روم:

- 1- گردیانوس، امپراتور روم، کشته شد.

- 2- والرینوس، امپراتور روم، به اسارت درآمد.

- 3- نبردهای بزرگ در زمان خسرو پرویز با پیروزی و شکست ایران.

- 4- گاهی صلح میان دو کشور برقرار بود.

- حملهٔ بیابان‌گردان و صحراگردان آسیای صغیر به مرزهای شمال شرقی ایران، امپراتوری ساسانی را به زحمت می‌انداخت.

- اعراب در حاشیهٔ جنوبی خلیج فارس و دریای عمان برای ساسانیان مشکل ایجاد می‌کردند.

تاریخ ۲

- شاپور دوم ساسانی، عرب‌ها را گوش‌مالی داد.
- حکومت دست‌نشاندهٔ لخمیان را در جنوب غرب ایران به مرکزیت شهر حیره تأسیس کردند.
- اختلاف میان پادشاه و بزرگان کشور از مشکلات اساسی ساسانیان بود.
- قُباد از پادشاهی برکنار شد.
- خسرو انوشیروان نتوانست مشکلات را حل کند.
- هرمز با همدستی بهرام چوبین برکنار شد.
- خسرو پرویز با همدستی شیرویه به قتل رسید.
- در نهایت یزدگرد سوم به پادشاهی رسید.
- اعراب در جنگ‌های قادسیه، جَلولا و نهاوند سپاه ساسانی را مغلوب کردند.
- یزدگرد اطراف مرو کشته شد.
- سلسلهٔ ساسانی به پایان رسید.

مدرسه مجازی آینو

عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان

- 1- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان.
- 2- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش‌های سیاسی
- 3- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب.
- 4- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه‌های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین‌های حاصلخیز آسورستان (بین‌النهرین).
- 5- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می خواند.
- 6- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان.